

Конспект уроку № 227

Українська поезія. Василь Симоненко «Ти знаєш, що ти — людина»

Link to audio: ukrainianlessons.com/episode227

Вступ

Вітаю, це Анна Огойко і подкаст «Уроки української» для всіх, хто вивчає і любить українську мову.

І сьогодні у мене для вас дуже особлива поезія, яка, я знаю, є навіть улюбленою для кількох **слухачів** цього подкасту — це «Ти знаєш, що ти — людина» Василя Симоненка, вірш 1962 року.

Справді, для багатьох українців також, для багатьох **школярів** це теж один з улюблених віршів.

Він такий простий, **ніжний**, але має такі великі ідеї, **змушує замислитись** над тим, як ти прямо зараз, сьогодні, у цю хвилину живеш своє життя.

Нагадую, зараз на подкасті триває серія епізодів «Українська поезія», у якій ми **розглядаємо** найкращі українські вірші та ідеї чи цінності, які вони **розкривають** і які є важливими для українців.

Ми вже говорили про свободу, наприклад, у творчості Григорія Сковороди, про незламність у Лесі Українки. Минулого разу було кохання у вірші Володимира Сосюри.

А сьогодні розглянемо цінність, яка є такою актуальною сьогодні, під час **повномасштабної війни**, щоб **протиставити** українців і **окупантів** — це **гуманізм**, тобто цінність кожної окремої людини, цінність людського життя.

Мабуть, це один з найкращих, можливо, найкращий вірш в українській літературі, який описує так коротко і просто ось цю ідею гуманізму, про те, що кожен із нас — це **унікальна** людина, і кожен із нас **вартий** того, щоб жити, щоб кохати, як каже Симоненко.

слухач — listener

справді — really, indeed
школяр — pupil

ніжний — gentle, tender
змушувати, змусити — to force
(*imperfective, perfective*)
заміслюватися, замислитися — to think,
to reflect (*imperfective, perfective*)
нагадувати, нагадати — to remind
(*imperfective, perfective*)
розглядати, розглянути — to consider,
to take a look (*imperfective, perfective*)
розкривати, розкрити — to reveal
(*imperfective, perfective*)

повномасштабна війна — full-scale war
протиставляти, протиставити —
to contrast (*imperfective, perfective*)
окупант — occupier, invader
гуманізм — humanism

унікальний — unique
вартий — worth

Кілька слів про автора: **народився** Василь Симоненко у селі Біївці на **Полтавщині** — це центральна Україна.

Він ріс дуже розумною дитиною, цікавився мовою і тому зміг вступити на **факультет журналістики** у Київському університеті. Там відразу почав писати вірші й, можна сказати, **потрапив** у правильне середовище, оскільки Василь Симоненко фактично був одним із **шістдесятників**.

Шістдесятники — це **рух** в Україні у 60-х роках. Фактично це молоді, **творчі** люди, які на початку 60-х років **об'єднувалися**, разом писали, разом творили й загалом **пропагували** інші ідеї, ніж ті, які тоді були поширені у **Радянському Союзі** у рамках комунізму.

Для шістдесятників важливими були ідеї свободи: свободи слова, гуманізму, цінності людини та взагалі України як **окремої** держави.

Серед шістдесятників були такі люди, як Ліна Костенко, Іван Драч, Василь Стус, Микола Вінграновський та Василь Симоненко.

До речі, у нас на подкасті був епізод про Василя Стуса, і там я трішки детальніше розповідала про шістдесятників і **дисидентів** — це епізод номер 160, можете його **переслухати** за посиланням: ukrainialessons.com/episode160.

Так от, у 60-х Василь Симоненко разом із іншими молодими, творчими людьми творили нову українську літературу, поезію і, **відповідно**, через їхню активність та таку діяльність багато хто був часто **арештований**.

І, **зокрема**, під час одного з таких арештів Василя Симоненка дуже сильно **побили** і, на жаль, **наслідком** цього побиття була важка хвороба **нирок**, від якої Василь Симоненко помер, і **помер** дуже рано, у 28 років.

До того ж цікаво, що Василь Симоненко розумів, що його життя буде дуже сильним, але коротким. Він навіть написав вірш про це, що досить **неймовірно**.

Він писав: «Не **докорю** ніколи і нікому, хіба на себе інколи **позлюсь**, що в двадцять літ в моєму серці **втома**, що в тридцять — смерті в очі подивлюсь». Фактично він **пропрокував**, що помере швидко.

На жаль, Василь Симоненко **загинув** рано, але залишив після себе багато справжніх **шедеврів** української літератури. Це і вірші на різні теми, а також твори для дітей, які Симоненко писав для свого маленького сина.

Мені навіть було важко **обрати** для вас один вірш, бо в нього є

народжуватися, народитися — to be born
(*imperfective, perfective*)

Полтавщина — Poltava region

факультет — faculty

журналістика — journalism

потрапляти, потрапити — to end up
(*imperfective, perfective*)

шістдесятник — Sixtier

рух — movement

творчий — creative

об'єднуватися, об'єднатися — to unite
(*imperfective, perfective*)

пропагувати — to promote, to advocate
(*imperfective*)

Радянський Союз — Soviet Union

окремі — separate

дисидент — dissident

переслуховувати, переслухати —
to relisten (*imperfective, perfective*)

відповідно — respectively

арештований — arrested (*adjective*)

зокрема — in particular

біти, побіти — to beat
(*imperfective, perfective*)

наслідок — consequence

побиття — beating (*noun*)

нірка — kidney

помирати, померти — to die
(*imperfective, perfective*)

неймовірно — incredibly

докоряти, докоріти — to reproach
(*imperfective, perfective*)

злитися, позлитися — to be angry
(*imperfective, perfective*)

втома — exhaustion

пропрокувати — to prophesy, to predict
(*imperfective*)

загинути — to die (tragically) (*perfective*)

шедевр — masterpiece

обирати, обрати — to choose
(*imperfective, perfective*)

багато поезій, які дуже **відгукуються** зараз із тим, що відбувається в Україні в умовах повномасштабної війни. Тому я обов'язково дам вам свої рекомендації віршів Симоненка **наприкінці** епізоду.

А сьогодні все-таки я вирішила обрати для вас цей невеликий, простий вірш, який буде, сподіваюся, неважко зрозуміти й, можливо, навіть **запам'ятати**.

Можете навіть спробувати записати відео або аудіо цього вірша і надіслати мені — я послухаю, було б дуже цікаво!

Отже, словничок — сьогодні буде небагато слів, оскільки справді вже багато слів будуть повторюватись навіть з попередніми епізодами про поезію.

відгукуватися, відгукнутися —

to resonate, to respond

(*imperfective, perfective*)

наприкінці — in the end

запам'ятувати, запам'ятати —

to remember (*imperfective, perfective*)

Словничок

у́смішка	smile
єди́ний = оди́н	the only one, single
му́ка	torment, suffering
ласка́вий	tender
злий	evil, angry, bad
о́зеро, озе́ра	lake
гай	grove; small forest
спіша́ти = поспіша́ти	to hurry
гляді́ти (casual) = диві́тися	to look
проспа́ти	to oversleep

 Вірш

Василь Симоненко

Ти знаєш, що ти — людина

Ти знаєш, що ти — людина.

Ти знаєш про це чи ні?

Усмішка твоя — **єдина**,

Мука твоя — єдина,

Очі твої — одні.

Більше тебе не буде.

Завтра на цій землі

Інші ходитимуть люди,

Інші кохатимуть люди —

Добрі, **ласкаві** й **злі**.

Сьогодні усе для тебе —

Озера, гаї, степи.

І жити **спішити** треба,

Кохати спішити треба —

Гляди ж не **проспи**!

Бо ти на землі — людина,

І хочеш того чи ні —

Усмішка твоя — єдина,

Мука твоя — єдина,

Очі твої — одні.

Українська поезія. Василь Симоненко «Ти знаєш, що ти — людина»

Ти знаєш, що ти — людина.

Спочатку це **стверджувальне речення**, тобто закінчується **крапкою**: «*Ти знаєш, що ти — людина*».

І далі **питальне речення**:

Ти знаєш про це чи ні?

Знак питання.

«*Ти — людина*» — часто в українській мові ми не кажемо «ти є людиною», «ти є людина», тобто ми **опускаємо** ось це **дієслово** «бути» у **теперішньому часі** і **натомість** робимо **паузу**, а на **письмі** часто ставимо **тире**.

Ти знаєш, що ти — людина.

Ти знаєш про це чи ні?

Таке корисне речення для вас: «Ти знаєш про це чи ні?»

Усмішка твоя — єдина.

«*Усмішка*» — часто ми **наголошуємо** як «*у́смішка*», але тут, у поезії й **загалом**, це теж правильний **наголос** — казати «*у́смішка*». Можна казати і так, і так.

Усмішка твоя — єдина.

До речі, часто є питання про **різницю**: «*у́смішка*» («*у́смішка*») або «*посмішка*».

Так от, насправді, якщо чесно, українці часто вживають ці два слова як **синоніми**: «*усміхатися*» і «*посміхатися*», «*усмішка*» і «*посмішка*».

Ми не часто **здумуємося**, яке слово краще вживати, це синоніми.

Хоча рекомендують казати «*усмішка*», «*усміхатися*» як загальне таке слово про «smile», а «*посмішка*» — це більш **іронічна** усмішка, так, більше коли ви не по-доброму усміхаєтесь, а **трошки** так по-злому посміхаєтесь.

Ось така різниця, хоча, якщо чесно, не всі українці навіть про неї знають.

стверджувальне речення —

affirmative sentence

кра́пка — full stop, period

пита́льне рече́ння — interrogative sentence

знак пита́ння — question mark

опуска́ти, опу́стити — to omit

(imperfective, perfective)

дієсло́во — verb

тепе́рішній час — present tense

нато́мість — instead

па́уза — pause

письмо́ — writing

тире́ — dash

наголо́шувати, наголо́сити — to stress

(imperfective, perfective)

зага́лом — generally

на́голос — stress mark, stress

рі́зниця — difference

сино́нім — synonym

заду́мватися, заду́матися — to think, to reflect (imperfective, perfective)

іро́нічний — ironic

тро́шки — a bit (diminutive)

Отже:

Усмішка твоя єдина (тобто одна).

Мука твоя — єдина,

Очі твої — одні.

«Очі твої одні». «Єдиний» і «один» можна вживати **взаємозамінно**.

взаємозамінно — interchangeably

Як бачите, тут на другому місці стоїть «*твоя*», «*твої*», що робить мову відразу більш **поетичною**: «усмішка твоя», «мука твоя», «очі твої» — хоча у звичайному **мовленні** ми би сказали «ТВОЯ усмішка», «ТВОЯ мука», «ТВОЇ очі».

поетичний — poetical

мóвлення — speech

Ти знаєш, що ти — людина.

Ти знаєш про це чи ні?

Усмішка твоя — єдина,

Мука твоя — єдина,

Очі твої — одні.

Більше тебе не буде.

Або «тебе більше не буде».

«You will no longer (більше не) be here».

Більше тебе не буде.

Завтра на цій землі

Інші ходитимуть люди,

Інші кохатимуть люди —

«Ходитимуть» і «кохатимуть» — це **майбутній синтетичний час**.

майбутній синтетичний час —

future synthetic tense

недоконаний вид —

imperfective verb aspect

В українській мові є два типи майбутнього часу для **недоконаного виду**.

Тобто «будуть ходити» і «ходитимуть» — це дві форми, які ми абсолютно **однаково** вживаємо.

одна́ково — equally

вжива́ти, вжи́ти — to use

(imperfective, perfective)

поміча́ти, помі́тити — to notice

(imperfective, perfective)

Хоча я раніше казала, що частіше ми **вживаємо** таку форму «будуть ходити», «будуть кохати», але зараз я **помічаю**, що українці частіше починають вживати й синтетичний час: «ходитимуть», «кохатимуть».

Він **звучить** трошечки більш поетично і трошечки більш по-українськи, як на мене, що відразу трошки **підвищує** рівень вашої української й робить його більш таким **освіченим**, просто кращої **якості**.

Саме ось ці форми:

- ходитимуть;
- я ходитиму;
- ти ходитимеш;
- вони ходитимуть.

Цей час також дуже легко утворити: просто беріть **інфінітив** і додавайте закінчення з «-м», «-му», «-меш», «-ме», «-муть»:

- я ходитиму;
- ти ходитимеш;
- він ходитиме;
- ми ходитимемо (трошки таке довге дієслово **виходить**);
- ви ходитимете;
- і вони ходитимуть.

Можливо, довгі форми дієслів трошки важко **вимовити**, але коли ви це робите, то справді ваша українська мова звучить трошки на вищому рівні, ніж просто сказати «будеш ходити».

Можливо, це моє таке **суб'єктивне враження**.

До речі, більше про майбутній час та про інші часи, і види, і способи українських дієслів я **детально** описала у **вступі** до моєї нової **книжечки** про дієслова.

Я не впевнена, чи ця книжка зараз, коли я **виставлю** цей епізод, вже є у продажу, але ви можете знайти всю інформацію про цю **новинку** від «Ukrainian Lessons» на сторінці ukrainianlessons.com/verbs.

Отже:

Завтра на цій землі

Інші ходитимуть люди,

Інші кохатимуть люди —

Добрі, ласкаві (приємні) й злі (тобто погані).

Сьогодні усе для тебе —

Озера, гаї, степи.

«Усе для тебе» — це така гарна, дуже **оптимістична фраза**:

звучати — to sound (*imperfective*)

підвищувати, підвищити — to increase (*imperfective, perfective*)

освічений — educated

якість — quality

інфінітив — infinitive

виходити, вийти — to turn out (*imperfective, perfective*)

вимовляти, вимовити — to pronounce (*imperfective, perfective*)

суб'єктивний — subjective
враження — impression

детально — in detail (*adverb*)

вступ — introduction

книжечка — book (*diminutive*)

виставляти, виставити — to release (*imperfective, perfective*)

новінка — novelty

оптимістичний — optimistic
фраза — phrase

Конспект уроку №227
Українська поезія. Василь Симоненко «Ти знаєш, що ти — людина»

«все для тебе», «усе для вас».

«Озера» — **множина** від «озеро».

«Гаї» — пам'ятаєте «гаї» з епізоду про Тичину — це маленькі ліси — «Гаї шумлять, я слухаю...».

Озера, гаї, **степи** — це все такі **образи** природи України.

І жити спішити треба,

Тобто треба «поспішати жити».

«Поспішати» (що робити?) — два інфінітиви, так — «*спішити жити*».

Кохати спішити треба —

«Гляди ж», «*гляди ж*», тобто «дивись-но», «**обережно**».

Гляди ж не проспи!

«Проспати щось» — це спати так довго, що пропустити щось важливе, пропустити щось через те, що спати, проспати.

«Гляди ж не проспи» — «не проспи життя».

Сьогодні усе для тебе —

Озера, гаї, степи.

І жити спішити треба,

Кохати спішити треба —

Гляди ж не проспи!

Бо ти на землі — людина,

І хочеш того чи ні —

«Чи хочеш ти цього, чи не хочеш» — також хороша **розмовна** фраза.

І хочеш того чи ні —

Усмішка твоя — єдина,

Мука твоя — єдина,

Очі твої — одні.

множинá — plural (*noun*)

степ — steppe

образ — image, symbol

обережно — careful, carefully

пропускáти, пропустіти — to miss
(*imperfective, perfective*)

розмóвний — spoken, conversational

Нагадаю, що цей вірш написано у 1962 році, коли саме ще був такий сильний-сильний комуністичний режим у Радянському Союзі.

І, **попри** те, що всі люди мали бути **однаковими** за комуністичним режимом, шістдесятники **мислили інакше** і думали про цінність людського життя, про те, що люди насправді унікальні й **повинні** мати свободу робити те, що їм подобається і **насолоджуватись** життям.

Симоненко пише, що цінність нашого життя тут і зараз, бо життя проходить так швидко: «Більше тебе не буде завтра на цій землі».

Трошки песимістично, але, з іншого боку, це не так і погано, бо він каже, прийдуть інші люди, тобто будуть наші діти, наступні **покоління**, і вони теж житимуть, і кохатимуть, і це чудово.

Але все-таки треба поспішати жити, а не просто **існувати** й спати, так? Адже усе для тебе, все для вас — це краса природи, любов, **спілкування** з хорошими людьми.

Насправді, мабуть, українці, які зараз живуть в Україні в умовах повномасштабної війни, як ніхто, розуміють цінність кожного моменту життя.

Як каже мій брат, який живе у Києві: «Ой, щось **давно** не **прилітало**», — тобто не було **атак**, а тому він не **відчуває**, що йде війна, і менше відчуває ось цю цінність життя.

Постійні атаки, на жаль, нагадують нам, що треба цінувати кожну **мить**.

Це таке трохи іронічне **ставлення**, але насправді люди, які живуть в Україні, мають досить особливий **менталітет**, дуже сильний, я б сказала, що в Україні триває **страшна** війна, треба жити, радіти й **проживати** гарні моменти з найкращими людьми, з друзями, **рідними**.

Треба робити те, що тобі подобається, і не робити те, що не подобається.

А також **донатити**, **волонтерити** чи просто працювати в Україні, допомагати, як можеш, **перемозі** України, перемозі добра над злом, перемозі людини.

Слухайте і повторюйте!

по́при — despite
одна́ковий — the same
ми́слити — to think (*imperfective*)
іна́кше — differently
пові́нен — should, must
насолóджуватися, насолоди́тися — to enjoy (*imperfective, perfective*)

поколі́ння — generation

існува́ти — to exist (*imperfective*)
спілкува́ння — communication

давно́ — long ago
приліта́ти, прилеті́ти — to hit (by missile) (*informal*) (*imperfective, perfective*)
ата́ка — attack
відчува́ти, відчу́ти — to feel (*imperfective, perfective*)
пості́йний — permanent
ми́ть — moment
ста́влення — attitude
менталіте́т — mentality
страшний — horrible
прожива́ти, прожити́ — to live (through), to experience (*imperfective, perfective*)
рі́дні — relatives (*noun*)

дона́тити — to donate (*spoken*) (*imperfective*)
волонте́рити — to volunteer (*imperfective*)
перемо́га — victory

Словничок (з прикладами)

у́смішка • У́смішка твоя — єдина. • Поет відповів на питання з легкою, доброзичливою у́смішкою.	smile (noun) • Your smile is the only one. • The poet answered the question with a light, amiable smile.
єди́ний = оди́н • У́смішка твоя — єдина. • За весь період навчання я лише оди́н (= єди́ний) раз списав із зошита.	the only one, single • Your smile is the only one. • During the entire period of study, I copied from the notebook only one time.
му́ка • Му́ка твоя — єдина. • З му́кою на душі вона попрощалася з коханим.	torment, suffering • Your suffering is the only one. • With torment in her soul, she said goodbye to her beloved.
ласка́вий • Інші кохатимуть люди — добрі, ласка́ві й злі. • Батьки дивилися на малюнок доньки ласка́вим, ніжним поглядом.	tender, kind • Other people will love — good, tender, and evil. • The parents were looking at their daughter's drawing with a kind, tender look.
злий • Інші кохатимуть люди — добрі, ласка́ві й злі. • Диктатор мав злий і жорстокий характер.	evil, angry, bad • Other people will love — good, tender, and evil. • The dictator had an evil and cruel character.
о́зеро, озе́ра • Сьогодні усе для тебе — озе́ра, гаї, степі. • Ми провели усі вихідні на о́зері Світязь, купаючись.	lake (singular, plural) • Today everything is for you — lakes, groves, steppes. • We spent the whole weekend at Lake Svítiaz, swimming and playing ball.
гай • Сьогодні усе для тебе — озе́ра, гаї, степі. • У гаю мандрівник відпочив, слухаючи пташок.	grove; small forest • Today everything is for you — lakes, groves, steppes. • In the grove, the traveler had a rest, listening to the birds.

спішити = поспішати • І жити спішити треба, кохати спішити треба! • Поспішиш — люде́й насмішиш (прислѣв'я).	to hurry (imperfective) • And you have to hurry to live, you have to hurry to love! • Rush, and you will make people laugh (= Haste makes waste) (proverb).
глядіти (casual) = дивітися • Гляди́ ж не проспій! • Олѣсик вже п'ять хви́лін ошелѣшено глядіть (= дівиться) на черв'яка́.	to look, to be careful (imperfective) • Careful, don't oversleep! • Olesyk has been looking at the worm in a daze for five minutes already.
просипати, проспати • Гляди́ ж не проспій! • О ні, я проспала співбѣсиду на робо́ту!	to oversleep (imperfective, perfective) • Careful, don't oversleep! • Oh no, I overslept for the job interview!

Завершення

Як я вам казала, мені було важко вибрати один вірш Симоненка. У мене був досить великий **список** можливих **варіантів**, тому я зараз **пораджу** вам інші вірші з цього списку.

По-перше, це «[Задивляюсь у твої зіниці](#)». **Зіниці** — це очі.

Це неймовірно гарний вірш про любов до України. Тут Україна зображена як **кохана** поета — «**Задивляюсь у твої зіниці**».

Далі, «[Де зараз ви, кати мого народу?](#)» Це також вірш про Україну, але тут більше про той **шлях** України до свободи, до незалежності.

У цьому вірші є відомі слова: «Народ мій є, народ мій завжди буде. Ніхто не **перекреслить** мій народ».

Це вірш «Де зараз ви, **кати** мого народу?».

Наступний вірш — «[Можливо, знову загримлять гармати](#)» — надзвичайно **актуальний** зараз вірш під час повномасштабної війни.

Дуже емоційний, оскільки Симоненко тут пише про можливу війну, яка, відповідно, зараз і відбувається. «Можливо, знову **заgrimлять гармати**».

І ще один вірш Симоненка на типову тему для поетів — це тема кохання. Дуже ніжний, гарний вірш — «[Вона прийшла непрохана й неждана](#)».

Раджу вам, якщо вам подобається **інтимна** лірика. Сподіваюся, вам сподобаються ці вірші.

Посилання я залишу на сторінці епізоду:
ukrainianlessons.com/episode227.

Там також буде інформація про те, як оформити премію підписку на наші конспекти уроків з транскриптами, перекладом складних слів, додатковими прикладами для слів із словничка та вправами.

Ми також **намагаємося** інколи використовувати інші **твори** поета у вправах, а також у вправах пропонуємо вам **попрактикувати** певні граматичні моменти, які ми розглядали в епізоді.

А у мене все на сьогодні! Пам'ятайте: ваша усмішка єдина, ваші очі одні!

Насолоджуйтесь тим, що ви любите найбільше в житті, наприклад, вивченням української!

До побачення і Слава Героям!

список — list
варіант — option
ра́дити, пора́дити — to advise, to recommend (*imperfective, perfective*)
зіни́ці — eyes

коха́ний, коха́на — beloved (*male, female*)
зади́вля́тися, зади́вля́тися — to stare (*imperfective, perfective*)
шля́х — path

пере́креслюва́ти, пере́кресли́ти — to cross out (*imperfective, perfective*)
ка́т — executioner, hangman

актуа́льний — relevant

гри́міти, загри́міти — to roar (*imperfective, perfective*)
га́рма́та — cannon

інти́мний — intimate

намага́тися — to try (*imperfective*)
тві́р — work
прати́кува́ти, попра́ктикува́ти — to practice (*imperfective, perfective*)

 Вправи

1

Прочитавши й послухавши вірш Василя Симоненка «Ти знаєш, що ти — людина», вставте пропущені слова:

Ти знаєш, що ти — 1. _____.

Ти знаєш про це чи ні?

Усмішка твоя — єдина,

Мука твоя — єдина,

Очі твої — 2. _____.

Більше тебе не буде.

Завтра на цій 3. _____

Інші ходитимуть люди,

Інші кохатимуть люди —

Добрі, ласкаві й 4. _____.

Сьогодні усе для тебе —

Озера, гаї, степи.

І жити спішити треба,

5. _____ спішити треба —

Гляди ж не 6. _____!

Бо ти на землі — людина,

І хочеш того чи 7. _____ —

8. _____ твоя — єдина,

Мука твоя — єдина,

Очі твої — одні.

2

Прочитайте вірш Василя Симоненка «Можливо, знову загримлять гармати» та вставте пропущені слова:

пшеницю	верби	сліз	страху
сини	силу	милу	землю
			дітей

Можливо, знову загримлять гармати,
І танк зімне 0. пшеницю на лану,
І буде плакати і журитись мати,
Коли 1. _____ ітимуть на війну.

Perhaps cannons will roar again,
And a tank will crush wheat in the field,
And a mother will cry and worry,
When sons march off to war.

І хтось востаннє поцілує 2. _____,
І хтось сльозу непрохану змахне,
А може, дехто втратить віру й 3. _____,
Своє життя рятуючи одне.

And someone will kiss their beloved for the last time,
And someone will wipe away an unbidden tear,
Perhaps, some will lose faith and strength,
Saving only one's own life.

Але не я... Я квиснути не стану,
Хоч як не буде боляче мені,
За нашу 4. _____, дорогу й кохану,
Я рад прийняти на себе всі вогні.

But not I... I will not wilt,
No matter how painful it may be,
For our land, dear and beloved,
I am ready to bear all fires upon myself.

За тих 5. _____, що бігають до школи,
За матерів, змарнілих у труді,
За рідні наші 6. _____ довгополі,
За наші дні, прекрасні й молоді.

For those children who run to school,
For mothers worn out by toil,
For our long-haired native willows,
For our days, beautiful and young.

І тут ні 7. _____, ні відчаю не треба,
І тут не треба 8. _____ і ниття —
Живе лиш той, хто не живе для себе,
Хто для других виборює життя.

Here, neither tears nor despair are needed,
Here, neither fear nor hesitation are needed —
Only those live who do not live for themselves,
Who fight for the lives of others.

(close translation by ChatGPT)

3

Опрацюйте таблицю:

Майбутній синтетичний час	
Особа	Інфінітив + особове закінчення
я	ходітим <u>у</u>
ти	ходітим <u>еш</u>
він, вона, воно	ходітим <u>е</u>
ми	ходітим <u>емо</u>
ви	ходітим <u>ете</u>
вони	ходітим <u>уть</u>

Утворіть майбутній синтетичний час із майбутнього аналітичного часу:

0. Я буду співати серед лиха пісні. — **Я співатиму серед лиха пісні.**

1. Скоро вже надворі буде пахнути весною.

2. Ми будемо сподіватися без надії.

3. Після роботи Марта буде поспішати на виступ доньки.

4. Вони будуть підіймати 100 кілограмів на тренуванні.

5. Я не буду стуляти очі до ранку, щоб встигнути написати есе.

6. Гостей будуть частувати кавою та домашньою випічкою.

7. Інвестори вірять, що компанія буде процвітати.

8. Ви точно не будете засуджувати мене?

9. Повернувшись із відпустки, ми будемо сумувати за морем.

4

Перекладіть українською мовою:

1. Today I overslept and was hurrying to work.

2. The mother was looking at the children with a smile.

3. In the evening, we couldn't see anything because of the fog above the lake.

4. My brother is usually kind and tender, but in the morning he can be angry.

Відповіді на вправи

1

1. людина	5. Кохати
2. одні	6. проспи
3. землі	7. ні
4. злі	8. Усмішка

2

1. сини	5. дітей
2. милу	6. верби
3. силу	7. сліз
4. землю	8. страху

3

1. Скоро вже надворі пахнутиме весною.
2. Ми сподіватимемося без надії.
3. Після роботи Марта поспішатиме на виступ доньки.
4. Вони підійматимуть 100 кілограмів на тренуванні.
5. Я не стулятиму очі до ранку, щоб встигнути написати есе.
6. Гостей частуватимуть кавою та домашньою випічкою.
7. Інвестори вірять, що компанія процвітатиме.
8. Ви точно не засуджуватимете мене?
9. Повернувшись із відпустки, ми сумуватимемо за морем.

4

1. Сьогодні я проспав (проспала) і спішив (спішила, поспішав, поспішала) на роботу.
2. Мама дивилася (гляділа) на дітей з усмішкою (посмішкою).
3. Ввечері ми не бачили (побачили) нічого (не могли нічого бачити / побачити) через туман над озером.
4. Мій брат зазвичай добрий і ласкавий (є добрим і ласкавим), але вранці (зрання) він може бути (буває) злий (злим).

